

Posudek oponenta na diplomovou práci

Corporate mobility in EU Law/Mobilita společností v právu EU

Diplomant: Ing. Vladimír Ivanov

Oponent: JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D.

Obecná charakteristika práce:

Diplomová práce je vedena snahou o hodnocení aktuálního stavu právní regulace EU v oblasti přeshraničních přeměn společností de lege lata i de lege ferenda. Skrze analýzu rozhodnutí SDEU a zejména názorů prezentovaných v západoevropské odborné literatuře se diplomant snaží ověřit vstupní hypotézu, dle níž k zajištění svobody přeshraničních přeměn nestačí primární právo a judikatura SDEU, ale vyžaduje samostatnou legislativní úpravu.

Nepochybně jde o téma aktuální, prakticky zajímavé a náročné, což - jak diplomant správně podotýká - vyplývá ze skutečnosti, že k jeho uchopení je třeba znalostí a výzkumu jak v právu EU, tak i v právu obchodních společností a v mezinárodním právu soukromém. Neustálý vývoj ne zcela jednoznačné judikatury SDEU, která se těší neutuchajícímu zájmu komentářové literatury, rovněž svědčí o tom, že jde o téma hodné pozornosti a to i na úrovni diplomových prací.

Diplomant rozčlenil práci na čtyři velké obsahové celky: v prvním (část 2) vymezuje problematiku mobility společností, ve druhém (část 3) připomíná dosavadní klíčovou judikaturu SDEU k této otázce a ve třetím a čtvrtém (části 4 a 5), které je možné považovat za vlastní jádro práce, se zamýšlí nad implikacemi nedávného rozhodnutí SDEU ve věci VALE a nejnovějším vývojem práva EU v otázce přeshraniční mobility společností. Těmto čtyřem obsahovým celkům předchází úvod (část 1), v němž autor vymezuje předmět svého výzkumu, zejména vysvětluje jeho zúžení oproti velmi obecnému názvu práce, a stanoví výše uvedenou pracovní hypotézu. V závěru práce pak diplomant stručně podává vyhodnocení akumulovaných poznatků a potvrzuje v úvodu stanovenou hypotézu.

Práce má 53 stran vlastního obsahu, který je podán v anglickém jazyce. Z tohoto důvodu je doplněna rozsáhlým abstraktem v českém jazyce. Dále obsahuje osnovu, seznam zkratk, rozsáhlý seznam pramenů a klíčových slov.

Přednosti práce:

Diplomant nepochybně naplnil cíl, který si stanovil. Je třeba ocenit, jak jasně již v úvodu vymezil a odůvodnil užší (oproti názvu) zacílení práce, jak jednoznačně stanovil hypotézu, kterou hodlal ověřit a také jak si vlastní materií rozvrhl tak, aby svého cíle dosáhl. Práce tudíž svědčí o nepochybném nadhledu autora a jeho dobré orientaci v analyzované problematice včetně jejích souvislostí.

Nepřehlédnutelným kladem práce je autorova suverénní angličtina, v níž práci zpracoval a rovněž rozsah zahraničních pramenů, z nichž čerpal. Celkem 161 odkazů pod čarou na prameny převážně v anglickém a německém, ale také v italském a francouzském jazyce - dle seznamu pramenů vycházel autor ze 68 knih a statí – je z hlediska běžného standardu diplomových prací v pozitivním slova smyslu naprosto výjimečné.

Fundovaný rozbor názorů, stanovisek a doporučení takového množství zahraničních autorů je sám o sobě velmi přínosný jako zmapování akademické debaty v nejvlivnějších právních, resp. evropsko-integračních odborných periodících. Zejména v tomto kladu práce spatřuje oponent její největší přínos.

Po formální stránce práce je práce zpracována pečlivě, v požadované úpravě, oponent nemá pochyb, že diplomant práci věnoval potřebnou pozornost.

Nedostatky práce:

Práce netrpí žádnými běžnými „školáckými“ nedostatky, resp. takovými nedostatky, které by vedly oponenta k pochybnostem ohledně její přijatelnosti k obhajobě na právnické fakultě UK Praha. To však neznamena, že by diplomantovi nebylo co vytknout.

Zvolené téma, ověřovaná hypotéza a také styl, kterým je práce podána, svědčí spíše článku v odborném časopise než odborné práci rozsahu diplomové práce. Zacílení práce bylo zvoleno hodně úzce, což umožnilo diplomantovi soustředit pozornost na dva, resp. spíše jeden judikát EU (VALE). Diplomantova hypotéza ohledně nedostatečnosti současného stavu práva EU v oblasti přeshraničních přeměn společností je dnes v podstatě učebnicovou pravdou, když sám fakt, že judikatura SDEU již dlouho supluje nedohodu členských států ohledně jednoznačné harmonizující legislativy je součástí řady komentářů i běžného tisku. Stručný závěr autora tak není ani překvapivý ani polemický a práce vyznívá více jako ilustrace akademické debaty, než jako skutečný průzkum problému, jehož řešení je nejasné. Takové pojetí práce pak svědčí spíše ilustrativnímu či rekapitulačnímu článku.

V důsledku právě řečeného platí, že sama právní analýza mohla být hlubší, rozbor legislativy i judikatury EU by si zasloužil více prostoru (judikátům předcházejícím rozhodnutí věc věci VALE je věnováno zhruba po jedné straně, vesměs bez hlubší analýzy argumentace stran, generálních advokátů atd.) Diplomant, jak je uvedeno výše, se více soustředil na zmapování akademické debaty, což je samo o sobě nepochybně přínosné a na ověření stanovené hypotézy postačující, do značné míry jde však o další zúžení tématu práce.

Vzhledem k tomu, že za hlavní přínos práce lze považovat právě rozbor akademické debaty, je překvapivé, že v práci předkládané k obhajobě na závěr studia práv v ČR zcela absentuje reflexe domácí reality (snad s výjimkou obecného příkladu na str. 22), a to i tam, kde se autor věnuje (subkapitola 5.2) „národním reakcím“ na průlomové rozsudky SDEU. Zařadit příspěvky českých autorů (např. J. Dědiče, P. Čecha, J. Lasáka) na dané téma do kontextu mezinárodní debaty by bylo samo o sobě zajímavé, stejně jako zhodnocení české legislativy a praxe – zejména s ohledem na její „liberalizaci“ v dané otázce účinné od 1. 12. 2012 (novela č. 355/2011 zákona č. 152/2008 Sb. o přeměnách), a také s ohledem na nadcházející účinnost nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích od 1. 1. 2014. Diplomant byl jistě k vypuštění těchto témat a pramenů veden

nějakým záměrem a oponent proto nepovažuje absenci českých pramenů a reality v posuzované práci za vážný nedostatek, těžko však může skrýt – vzhledem k uvedenému kontextu – své překvapení.

Celkové hodnocení:

*Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě, co do hodnocení jí oceňuji známkou „**velmi dobře**“ až „**výborně**“, přičemž definitivní hodnocení nechávám ke zvážení komisi na základě vystoupení diplomanta na ústní obhajobě.*

Otázky k ústní obhajobě:

1. Bylo by, z hlediska praxe, možným řešením položení prioritního důrazu na vytvoření paralelního režimu v korporátním právu EU? EU o to v podstatě usiluje nařízením, která upravují evropské statuty různých typů společností a družstev a také návrhem nařízení CESL (společná pravidla prodeje)..., což ukazuje na cestu, kterou se snaží obejít nechuť členských států k systematické harmonizaci soukromého práva a přitom dosáhnout dalšího rozvoje svobod jednotného trhu.
2. Jak vnímá a hodnotí diplomant argumentaci GA Madura v případě Cartesio? Byl by či nebyl příklon k pojetí, dle něhož členský stát nemůže rozhodnout o „smrti“ společnosti jen pro to, že tato chce využít svobod vnitřního trhu, možným východiskem?

Praha, 30. 9. 2013

Václav Šmejkal